

HET SOCIAAL BELEID

Goedgekeurd door de fractievergadering op 18.5.2021

De manier waarop we werken zal nooit meer hetzelfde zijn. De technologische revolutie waar we middenin zitten zorgt voor ongekeerde technische vooruitgang en nieuwe zakelijke kansen. De wereldhandel, een sterke gemeenschappelijke munt, Europese industrie- en milieunormen en een sterke eengemaakte markt creëren een opwaartse spiraal van succesvolle bedrijven, meer belastinginkomsten en een toename van betere banen. Vooruitgang leidt tot voorspoed. Tegelijkertijd worden de economische patronen, de sociale stelsels en de arbeidsmarkt door deze technologische revolutie radicaal veranderd.

Als christendemocraten zijn wij er voorstander van dat het potentieel van de technologische revolutie volledig wordt benut en dat iedereen in onze samenleving de kans krijgt om aan de welvaart deel te nemen. Niemand mag aan zijn lot worden overgelaten en we moeten zorgen voor beleid waarin rekening wordt gehouden met demografische uitdagingen en waarin gelijke kansen voor iedereen worden bevorderd, met name voor degenen die het zwaarst zijn getroffen door de crisis, zoals kwetsbare groepen, gezinnen, jongeren en ouderen. Wij zijn van mening dat onze waarden nu belangrijker zijn dan ooit en het sterkste uitgangspunt vormen voor het vormgeven van de toekomst. Onze waarden zijn een combinatie van de beste conservatieve, liberale en christelijk-sociale denkwijzen. Het concept van een sociale markteconomie, met een evenwicht tussen vrijheid en een vrije ontwikkeling van het individu enerzijds, en solidariteit met iedereen in de samenleving anderzijds, zijn belangrijke antwoorden op de uitdagingen van onze tijd.

Dit moet worden bereikt in het kader van fatsoenlijk werk dat is gebaseerd op

waardigheid en verdienste en dat leidt tot een samenleving die meer is dan alleen de som van individuele inspanningen. Dit houdt in dat Europa, samen met de lidstaten, in actie moet komen om te zorgen voor respect voor werk en een eerlijke beloning. Lonen moeten mensen in staat stellen een waardig leven te leiden. Het impliceert ook vrijheid van ondernemerschap en een gelijk speelveld in de handel, op de eengemaakte markt en in de internationale handelsbetrekkingen. Maar de economie staat ten dienste van alle mannen en vrouwen, niet andersom. Een sterke eengemaakte markt, sociale stabiliteit en rechtvaardigheid gaan hand in hand. Om het potentieel van de eengemaakte markt ten volle te benutten en eerlijke concurrentie mogelijk te maken, zijn er passende minimumnormen nodig, onder meer op het gebied van veiligheid op het werk, de bescherming van kwetsbare groepen, antidiscriminatie en billijke detacheringsnormen, en speciale steun voor achtergestelde regio's via de structuurfondsen.

Dit sociaal beleid maakte deel uit van de Verdragen van Rome tot oprichting van de EEG, waarin de overkoepelende doelstelling van sociale vooruitgang en een evenwichtige economische ontwikkeling wordt benadrukt. Het is onze plicht om deze doelstelling te behouden en over te dragen naar de 21e eeuw. Toen de zes eerste lidstaten van de EU in 1957/1958 bijeenkwamen, hadden zij ook te maken met ongekeerde economische, maatschappelijke en technologische veranderingen. Zij wisten dat vooruitgang zowel economisch als sociaal moet zijn, en dat iedereen hierin een rol kan spelen naar gelang van zijn of haar capaciteiten, om een nieuwe gemeenschap en een nieuwe samenleving tot stand te brengen. Het gaat hierbij om een samenleving die gebaseerd is op een vrije, open en eerlijke sociale

markteconomie die het mogelijk maakt om economieën te laten groeien en armoede en ongelijkheid terug te dringen.

Kansen behouden ten tijde van COVID-19

Dit streven naar een sociale markteconomie is nu belangrijker dan ooit. De grote economische en sociale gevolgen van COVID-19 zijn slechts het meest recente voorbeeld waarom we sociale kwesties op Europees niveau moeten aanpakken: we moeten dit niet doen om ieder detail op Europees niveau te bepalen, maar om de lidstaten te ondersteunen en ervoor te zorgen dat het creëren van gelijke kansen centraal blijft staan in het Europese project, en dat het subsidiariteitsbeginsel daarbij wordt geëerbiedigd.

COVID-19 heeft niet voor alle lidstaten, regio's en groepen in onze samenleving dezelfde gevolgen. De meest kwetsbare groepen ondergaan de ergste gevolgen. De pandemie heeft veel bestaande wanverhoudingen aan het licht gebracht en gevaarlijke sociale trends versneld. De economische neergang vormt voor veel mensen een bedreiging van hun levensonderhoud. Met deze situatie in gedachten zijn wij overeengekomen om maatregelen op Europees niveau, zoals het gebruik van het SURE-instrument, toe te voegen aan de nationale maatregelen, om een eenmalige maatregel vast te stellen, teneinde te zorgen voor economische en sociale solidariteit in Europa. Het op leningen gebaseerde systeem sluit moreel risico uit en geeft alle Europese lidstaten de nodige middelen om tijdens deze pandemie een vangnet te bieden, nationale regelingen voor werktijdverkorting te ondersteunen en massaal ontslag te voorkomen. Het instrument dat wordt gefinancierd met gemeenschappelijke leningen van de Europese Commissie en wordt beschermd door garanties van de lidstaten, is een duidelijk teken van Europese solidariteit in tijden van crisis.

Nu de economische gevolgen van de crisis langer duren dan gedacht, zien wij het SURE-instrument als onderdeel van het door Commissievoorzitter Ursula von der Leyen aangekondigde Europees systeem voor de herverzekering van werkloosheidsuitkeringen. Het gebruik van het instrument moet daarom worden verlengd voor de duur van de huidige uitzonderlijke situatie, moet gebaseerd blijven op leningen en alleen in geval van

ernstige externe financiële of economische schokken worden geactiveerd.

De juiste vaardigheden voor de toekomst ontwikkelen

Als onderdeel van onze respons op COVID-19 willen we het concurrentievermogen van onze economieën versterken door ervoor te zorgen dat iedereen in onze samenleving over de juiste vaardigheden beschikt om een baan te vinden en zijn talenten tot ontplooiing te brengen, met name de jonge generatie die nu lijdt als gevolg van de COVID-19-crisis. We moeten investeren in menselijk kapitaal en kennis om te kunnen voldoen aan de eisen die op een moderne arbeidsmarkt worden gesteld. De jonge generatie heeft met name te kampen met hoge werkloosheid, terwijl veel werkgevers geen vacatures kunnen vervullen omdat zij geen mensen met de juiste vaardigheden kunnen vinden.

Het is belangrijk dat wordt gezorgd voor de versterking van de onderwijsprogramma's van de EU, waarbij opleiding en onderwijs worden afgestemd op de behoeften van de economie en de samenleving van de toekomst, ondersteuning van werknemers en leerkrachten om de juiste vaardigheden te ontwikkelen en investeringen in digitale infrastructuur. Een aanzienlijk deel van de middelen van het herstelplan in het kader van het herstelinstrument Next Generation EU moet worden besteed aan bijscholing en een leven lang leren.

We pleiten er ook voor dat de EU nieuwe digitale platforms voor grensoverschrijdend onderwijs en grensoverschrijdende werkgelegenheid ontwikkelt.

Deze maatregelen moeten niet beperkt blijven tot alleen onmiddellijk herstel. Voorspellingen wijzen erop dat er in de toekomst meer mensen in de EU hooggekwalificeerde banen zullen hebben, terwijl de behoefte aan laaggeschoolde banen naar verwachting zal afnemen. Daarom moeten de inclusieve onderwijs- en opleidingsstelsels worden hervormd en geactualiseerd om de kwalificaties van werknemers aan te passen aan de eisen van de arbeidsmarkt, met inbegrip van de Green Deal en de digitalisering. In het algemeen moet het beleid in overeenstemming zijn met de Europese pijler van sociale rechten, de Green Deal en de digitalisering.

Onderwijs is een investering in onze gemeenschappelijke toekomst en een

essentieel instrument voor de ontwikkeling en zelfontplooiing van elk individu. Het heeft een positief effect op sociale cohesie, wat een eerste voorwaarde voor economische groei, het scheppen van banen en werkgelegenheid is.

Digitale eengemaakte markt: kansen in plaats van overregulering

Wij zijn van mening dat de toenemende digitalisering van de arbeidsmarkt en de nieuwe technologieën waarvan gebruik wordt gemaakt, moeten worden gezien als een kans en niet als een bedreiging. We willen dat digitale bedrijfsmodellen, met bijbehorende nieuwe banen, in Europa kunnen gedijen. Wij zijn er voorstander van dat ons continent de ondernemershotspot van de wereld wordt.

We willen dat onlinemarktplaatsen, leveranciers van apps en de klusjeseconomie net als traditionele bedrijven onderworpen worden aan belasting- en arbeidsmarktregels, en dat tegelijkertijd de bescherming en het vertrouwen van de consument worden gewaarborgd.

De digitalisering van de arbeidsmarkt, met inbegrip van platformwerk, moet het werk van de sociale partners respecteren en mag niet leiden tot een nieuwe arbeidsstatus. Wij willen schijnzelfstandigheid bestrijden door middel van duidelijke criteria om de arbeidsstatus van werknemers van die van onafhankelijke contractanten te onderscheiden. Start-ups en kmo's zijn vrij om innovatieve arbeidsmodellen te gebruiken zonder eerlijke concurrentie te belemmeren, de arbeidsmarktregels te schenden of socialezekerheidspremies te ontduiken.

Werknemers en werkenden moeten ook profiteren van digitaliseringsprocessen, zoals een eerlijk kader voor thuiswerk en ondersteunende systemen met AI, en tegelijkertijd moet er rekening worden gehouden met hun recht om offline te zijn. We willen ervoor zorgen dat de keuze uit verschillende banen en flexibele werktijden en werkplekken vrijwillig is en de rechten van werknemers niet schendt.

Een kader bieden in plaats van minimumlonen vaststellen

Wij zijn ingenomen met het feit dat de Europese Commissie heeft afgezien van de ontwikkeling van een bindende formule voor de vaststelling van minimumlonen, maar wel een gemeenschappelijke Europese manier heeft voorgesteld om te zorgen voor een passend loon voor iedereen, en oneerlijke praktijken en de verlaging van sociale beschermingsnormen voor onze werknemers uit te bannen. De eerbiediging van de integrale rechten van de lidstaten en het subsidiariteitsbeginsel, die de basis zijn van onze sociale beleidsaanpak, vormt de kern van het voorstel.

De welvaart van Europa is niet gebaseerd op gecentraliseerde beslissingen, maar op de eerbiediging van de wetten, gebruiken en tradities van de lidstaten en de regio's, met name op een gebied dat zo gevoelig is als het sociaal beleid. De Europese geest en de op de mens gerichte economische en sociale benadering brengen echter ook een gevoel van eenheid en inclusie met zich mee en moeten oplossingen bieden om armoede (onder werkenden), oneerlijke praktijken en neerwaartse concurrentie te voorkomen. Het voorstel voor Europese minimumlonen moet in overeenstemming zijn met beginsel 6 van de Europese pijler van sociale rechten, zodat iedereen, waar hij ook werkt, een fatsoenlijke levensstandaard heeft.

De eerbiediging van de nationale tradities en de vrijheid in en versterking van de rol van de sociale partners staat centraal in dit voorstel. Onze aanpak is daarom niet bedoeld om goedwerkende zaken op nationaal niveau te veranderen, maar om bestaande nationale stelsels te versterken met een sterke nadruk op sociale dialoog, collectieve onderhandelingen en het bindende effect daarvan. Subsidiariteit en solidariteit gaan hand in hand en zijn twee kanten van dezelfde medaille. Er moeten echter vangnetten komen en minimumnormen worden ontwikkeld om ervoor te zorgen dat alle werknemers in de Unie eerlijk worden betaald en dat sectoren met lage lonen, atypische en onzekere arbeidsomstandighedenendeontmanteling van de socialezekerheidsstelsels kunnen worden bestreden.

Wanneer de lidstaten er vrij voor kiezen een minimumloon vast te stellen op een door de lidstaat of zijn sociale partners

vastgesteld bedrag, willen we ervoor zorgen dat dit loon in overeenstemming is met duidelijk omschreven minimumnormen met betrekking tot de eerbiediging van werknemers, hun waardigheid en de meest fundamentele beginselen van de Europese Unie. In het belang van de subsidiariteit verwerpen wij juridisch bindende aanbevelingen en criteria aan de hand waarvan de hoogte van het minimumloon wordt bepaald.

Zorgen voor billijkheid door misbruik te bestrijden

Openheid van de eengemaakte markt en kansen voor iedereen kunnen alleen worden gewaarborgd als de EU streng optreedt tegen alle vormen van misbruik. Wij pleiten ervoor dat het volledig operationeel maken van de Europese Arbeidsautoriteit (ELA) een prioriteit is. Ook willen wij dat de ELA in nauwe samenwerking met nationale en regionale autoriteiten het werk van de nationale arbeidsinspecties en -autoriteiten, evenals dat van de sociale partners, ondersteunt en versterkt om te zorgen voor eerlijke mobiliteit, effectieve grensoverschrijdende handhaving van de rechten van werknemers en doeltreffende bestrijding van sociale fraude, misbruik en dumping.

Om misbruikpraktijken tegen te gaan en te zorgen voor de gelijke behandeling van werknemers in de hele keten van aannemers en onderaannemers, moeten we wanpraktijken op het gebied van onderaanneming aanpakken waarbij gebruik wordt gemaakt van kunstmatige constructies, zoals brievenbusmaatschappijen, schijnuitzendwerken en schijnzelfstandigheid.

Om zowel de nationale autoriteiten als de ELA het juiste instrument in handen te geven om misbruik op te sporen, moeten we ernaar streven de elektronische uitwisseling van sociale-zekerheidsinformatie (EESSI) zo snel mogelijk volledig operationeel te maken. Dit zal grensoverschrijdende uitwisselingen tussen sociale-zekerheidsinstellingen vergemakkelijken en de behandeling van individuele gevallen versnellen, zonder dat dit voor bedrijven of werknemers extra lasten met zich meebrengt. Daarnaast moeten we werk maken van een digitaal Europees sociale-zekerheidsnummer, dat nodig is om rechtszekerheid, eerlijke mobiliteit en de bescherming en handhaving van de rechten van werknemers te waarborgen.

Dit moet de grensoverschrijdende bescherming van socialezekerheidsrechten helpen verbeteren, misbruik bestrijden en de handavingscapaciteit van de Europese Arbeidsautoriteit verbeteren.

Gezinsvriendelijk beleid

Wij pleiten voor een gezinsvriendelijk beleid dat kinderen helpt om een betere start in het leven te maken en ouders om het juiste evenwicht te vinden tussen hun carrière en gezinstaken. De levensweg van een kind hangt sterk af van de tijd en zorg die hun ouders in hun eerste levensjaren aan hen besteden. Wij maken ons zorgen over het aantal voortijdige schoolverlaters, die in hun latere leven vaak het risico lopen op werkloosheid en armoede, een situatie die zich vaak bij elke generatie opnieuw voordoet.

De EU en de lidstaten moeten werkgevers aansporen gezinsvriendelijke maatregelen te nemen, zoals ouders de mogelijkheid bieden om thuis te werken en hun werktijden tijdelijk te verkorten zonder aanzienlijke loonsverlagingen, en beroepsmobiliteit om de zorg voor en het onderwijs van hun kinderen te waarborgen. Het is belangrijk om de lessen die getrokken zijn uit de crisis met betrekking tot de voorschriften voor thuiswerken in gedachten te houden zonder dat werkgevers en werknemers daarbij worden benadeeld.

Het is onze plicht om Europese beleidsmaatregelen te ontwikkelen en te verbeteren die de eerbiediging van de rechten van kinderen en jongeren en hun welzijn waarborgen.